

פרק 6

סוכנים ויועצים

רשות שוק ההון,
ביטוח וחסכון

6.1. מבוא

בפרק זה נסקרים פעילות התיווך בענפי הביטוח השונים, המגמות במספר בעלי הרישיונות הפעילים והיקף העמלות של סוכני הביטוח, סוכנויות הביטוח והייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים. כמו כן, מוצגים נתונים על בחינות הרישוי של סוכני הביטוח והיועצים הפנסיונים ועל שיעורי ההצלחה בבחינות הנדרשות לקבלת רישיונות.

6.2. מספר בעלי הרישיונות בענפי הביטוח והפנסיה

6.2.1. יחידים

בלוח ו-1 ובלוח ו-2 שלהלן מוצגים הנתונים של בעלי הרישיון, יחידים ותאגידים פעילים, בפילוח לפי סוגי רישיון.

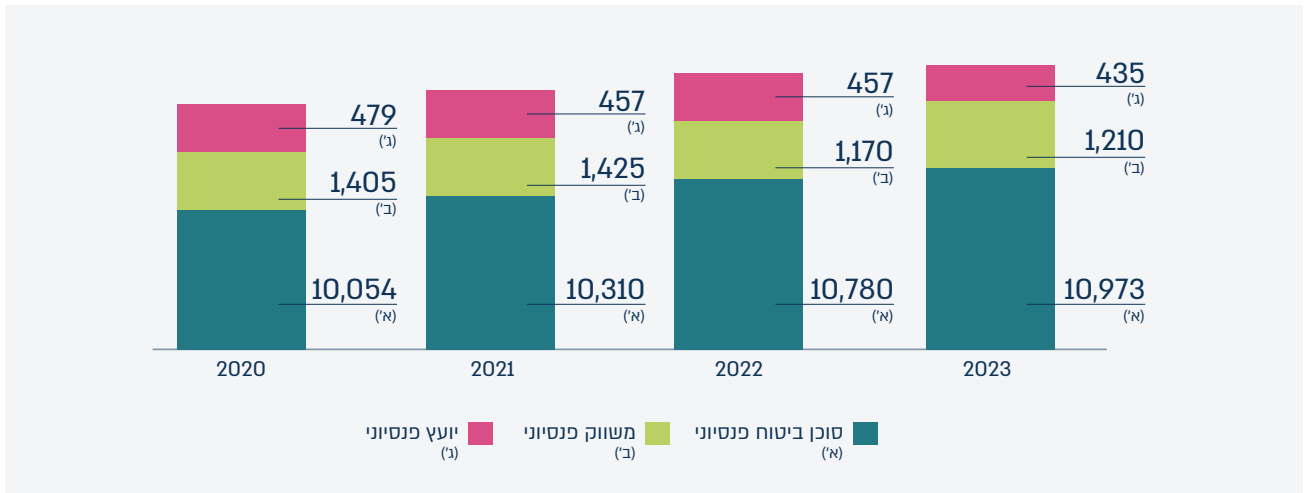
לוח ו-1 | מספר בעלי רישיון¹ יחיד פעילים, 2020-2023

שיעור השינוי 2021-2020	שיעור השינוי 2022-2021	שיעור השינוי 2023-2022	2020	2021	2022	2023	סוג הרישיון
2.45%	1.76%	1.81%	11,901	12,192	12,407	12,618	ביטוח פנסיוני
0.06%	0.60%	-0.56%	6,497	6,501	6,540	6,503	ביטוח כללי
-2.04%	-4.54%	-2.90%	832	815	778	755	ביטוח ימי
2.23%	2.21%	1.46%	13,385	13,684	13,986	14,177	סך הכול בעלי רישיון

בלוח ו-1 ניתן לראות מגמה קבועה ויציבה של גידול במספר בעלי הרישיון היחידים בענף הביטוח הפנסיוני, לצד ירידה קלה במספר בעלי הרישיון היחידים בענפי הביטוח הכללי והימי.

1. בעלי רישיון – בעלי רישיון משולם בתוקף. מספר כלל בעלי הרישיון אינו שווה למספר בעלי הרישיון בכל ענף וענף, כיוון שיש בעלי רישיון המורשים לעסוק ביותר מענף אחד.

תרשים ו-1 | מספר בעלי רישיון² יחיד פעילים בענף ביטוח פנסיוני, לפי סוג הרישיון, 2020–2023

מתרשים ו-1 עולה כי בשנת 2023 המשיך לגדול מספרם של סוכני הביטוח הפנסיוני ושל המשווקים הפנסיונים, ואילו מספרם של היועצים הפנסיונים ירד.

6.2.2. תאגידים

לוח ו-2 | מספר סוכני תאגיד³ (סוכנויות ביטוח) פעילים, 2020–2023

סוג הרישיון	2023	2022	2021	2020	שיעור השינוי 2023–2022	שיעור השינוי 2022–2021	שיעור השינוי 2021–2020
ביטוח פנסיוני	1,884	1,814	1,672	1,634	3.85%	8.49%	2.33%
ביטוח כללי	1,371	1,328	1,287	1,248	3.23%	3.18%	3.13%
ביטוח פנסיוני וכללי	1,268	1,233	1,182	1,161	2.83%	4.31%	1.81%
ביטוח ימי	253	244	260	247	3.68%	-6.15%	5.26%
סך הכול בעלי רישיון	2,019	1,925	1,789	1,736	4.88%	7.60%	3.05%

לוח ו-2 ניתן לראות שמגמת העלייה במספר סוכנויות התאגיד ממשיכה. העלייה מתבטאת בכלל ענפי הרישיון, אך בעיקר בענף הפנסיוני. העלייה במספר סוכנויות התאגיד נובעת ככל הנראה בעיקר משיעורי הרווחיות הגבוהים שמציגות סוכנויות ביטוח בכלל וסוכנויות ביטוח בענף הפנסיוני בפרט.

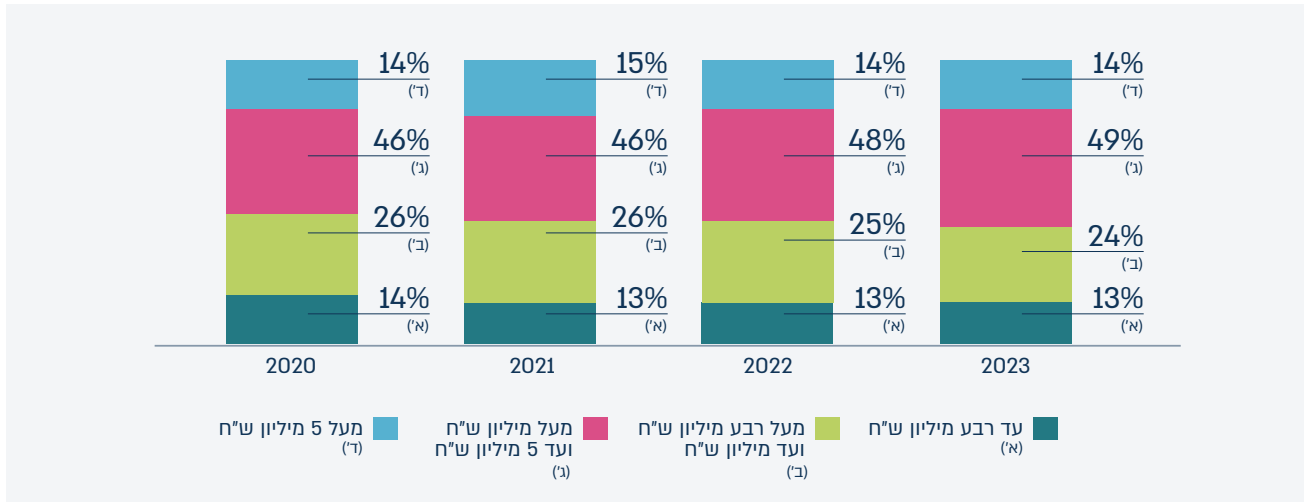
2. בעלי רישיון – בעלי רישיון משולם בתוקף.

3. סוכני תאגיד – סוכנויות ביטוח שיש להן רישיון משולם בתוקף. מספר כלל סוכנויות הביטוח אינו שווה למספר סוכנויות הביטוח בכל ענף וענף, כיוון שיש סוכנויות ביטוח המורשות לעסוק ביותר מענף אחד.

6.3. עמלות סוכני ביטוח וסוכנויות ביטוח

6.3.1. היקף העמלות של סוכני הביטוח – יחידים ותאגידים

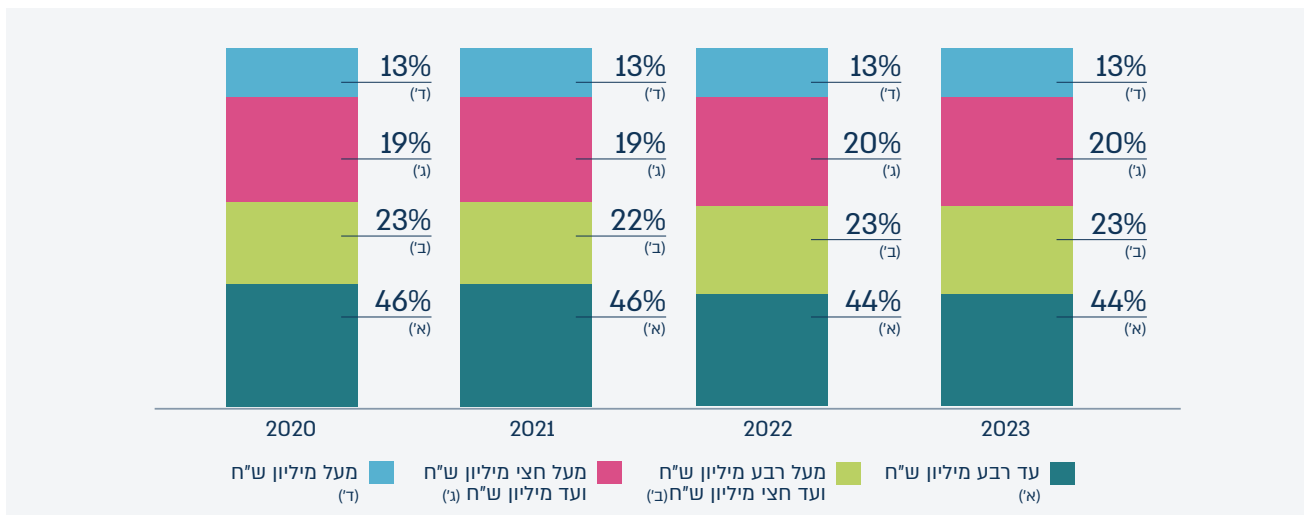
תרשים ו-2 | התפלגות הסוכנויות לפי סך העמלות⁴ בענפי ביטוח פנסיוני וכללי, 2020–2023* (באחוזים)

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

תרשים ו-2 מציג את התפלגות סוכנויות הביטוח לפי סך העמלות שקיבלו. ניתן לראות שבשנת 2023 נמשכה מגמת הגידול באחוז הסוכנויות המקבלות עמלות בסך מיליון ש"ח עד חמישה מיליון ש"ח.

תרשים ו-3 | התפלגות סוכני הביטוח לפי סך העמלות⁵ בענפי ביטוח פנסיוני וכללי, 2020–2023 (באחוזים)

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

בתרשים ו-3 מוצגת התפלגות סוכני הביטוח לפי סך העמלות שקיבלו במהלך שנת 2023. ניתן לראות שבשנת 2023 לא היו שינויים גדולים בהתפלגות הסוכנים לפי שיעור העמלות שקיבלו.

4. ללא סוכנויות אשר דווח בגינם תשלום עמלות נמוך מ-24,000 ש"ח בשנה.
5. ללא סוכנים אשר דווח בגינם תשלום עמלות נמוך מ-24,000 ש"ח בשנה.

6.3.2. עמלות לבעלי רישיון בחלוקה לענפים

לוח ו-3 | עמלות ששולמו לבעלי רישיון בחלוקה לענפים, 2023–2020 (באלפי ש"ח)

שיעור השינוי 2023–2022	שיעור השינוי 2022–2021	2020	2021	2022	2023	
-4%	3%	2,651,451	2,857,158	2,934,131	2,829,582	עמלות ביטוח חיים (כולל סיכון ללא חיסכון וכולל פוליסות חיסכון)
10%	7%	2,583,297	2,733,091	*2,922,730	3,223,389	עמלות ביטוח כללי
7%	9%	2,263,411	2,239,774	2,433,565	2,594,538	עמלות ביטוח בריאות
10%	17%	1,549,474	1,755,624	2,057,375	2,267,985	עמלות גמל ופנסיה
5%	8%	9,047,633	9,585,647	10,347,802	10,915,494	סך הכול

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
* הלוח כולל תיקון בנתונים של שנים קודמות.

לוח ו-4 | עמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח כללי כשיעור מהפרמיות, 2023–2022 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2022	שיעור השינוי 2022–2023	הנתח מסך העמלות 2023
שומרה	14.73%	14.54%	1.24%	5.24%
הכשרה ביטוח	13.21%	13.37%	-1.25%	5.70%
איילון ביטוח	12.97%	14.19%	-8.64%	10.27%
הפניקס ביטוח	12.79%	13.23%	-3.38%	17.73%
מגדל ביטוח	12.75%	13.10%	-2.68%	9.38%
קבוצת כלל	12.29%	12.23%	0.55%	13.71%
הראל ביטוח	12.10%	11.64%	3.94%	17.44%
שלמה ביטוח	11.66%	12.29%	-5.15%	5.91%
מנורה ביטוח	10.22%	11.04%	-7.46%	10.58%
ביטוח חקלאי	9.11%	8.86%	2.74%	1.77%
AIG	4.57%	4.45%	2.80%	1.85%
ווישור חברה לביטוח	1.14%	1.35%	-15.81%	0.22%
ביטוח ישיר	0.22%	0.16%	38.62%	0.16%
ליברה חברה לביטוח	0.12%	0.25%	-53.96%	0.02%
אשרא	0.67%	1.25%	-46.20%	0.02%
סך הכול ביטוח	10.22%	10.61%	-3.66%	100.00%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

לוח ו-4 מוצג שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח מהפרמיות בביטוח כללי.
ניתן לראות שבין השנים 2023–2022 הייתה ירידה קלה בשיעור העמלות מסך הפרמיות שהחברות גבו.

לוח ו-4ב | עמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח בריאות כשיעור מהפרמיות, 2023–2022 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2022	הנחה מסך העמלות 2023
כלל ביטוח	24.97%	24.09%	3.66%
מגדל ביטוח	22.87%	23.62%	-3.21%
מנורה ביטוח	19.19%	20.15%	-4.73%
איילון ביטוח	14.81%	13.81%	7.23%
הפניקס ביטוח	12.10%	12.54%	-3.47%
הראל ביטוח	11.97%	12.50%	-4.18%
AIG	3.11%	2.24%	38.82%
ביטוח ישיר	0.03%	0.04%	-8.69%
דיויד שילד	0.00%	0.00%	0.00%
סך הכול ביטוח	14.91%	15.07%	-1.06%
	100.00%		16.66%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

בלוח ו-4ב מוצג שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח מהפרמיות בביטוחי בריאות. ניתן לראות שבין השנים 2023–2022 הייתה ירידה קלה בשיעור העמלות מסך הפרמיות שהחברות גבו.

לוח ו-4ג | עמלות שחברות הביטוח שילמו בביטוח חיים כשיעור מהפרמיות, 2023–2022 (באחוזים)

החברה	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2023	שיעור העמלות מהפרמיות לשנת 2022	הנחה מסך העמלות 2023
איילון ביטוח	11.31%	10.92%	3.55%
מנורה ביטוח	10.17%	10.20%	-0.30%
הראל ביטוח	10.10%	9.46%	6.69%
הכשרה ביטוח	9.75%	11.68%	-16.54%
כלל ביטוח	8.79%	8.13%	8.13%
ביטוח ישיר	7.24%	8.22%	-11.92%
הפניקס ביטוח	7.24%	6.18%	17.03%
מגדל ביטוח	5.93%	6.06%	-2.15%
AIG	0.57%	0.49%	15.72%
סך הכול ביטוח	8.10%	7.74%	4.74%
	100.00%		2.63%

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

בלוח ו-4ג מוצג שיעור העמלות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח מהפרמיות בביטוחי חיים. ניתן לראות שבין השנים 2023–2022 נמשכה מגמת העלייה בשיעור העמלות מתוך סך הפרמיות ששילמו חברות הביטוח לסוכני הביטוח ולסוכנויות הביטוח. בשנת 2023 שיעור העמלות עלה ב-4.7%.

לוח ו-5א | מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח⁶ שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח כללי,
(נתונים כמותיים - כללי) 2023

חברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משוקות עיקריות ⁷	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משוקים עיקריים ⁸
הראל ביטוח	1,152	78.63%	484	3,260	73.99%	1,749
הפניקס ביטוח	836	57.06%	204	2,023	45.91%	632
מגדל ביטוח	783	53.45%	120	1,743	39.56%	425
מנורה ביטוח	738	50.38%	90	1,705	38.70%	293
כלל ביטוח	697	47.58%	111	1,416	32.14%	320
איילון ביטוח	690	47.10%	52	1,302	29.55%	141
הכשרה ביטוח	532	36.31%	43	1,187	26.94%	109
שומרה	522	35.63%	28	1,076	24.42%	152
שלמה ביטוח	487	33.24%	39	876	19.88%	132
ביטוח חקלאי	118	8.05%	11	56	1.27%	3
AIG	102	6.96%	20	14	0.32%	2
ווישור חברה לביטוח	22	1.50%	1	5	0.11%	0
כלל אשראי	17	1.16%	2	9	0.20%	3
בססח	8	0.55%	2	2	0.05%	1
ביטוח ישיר	8	0.55%	5	-	-	-
הפול הישראלי	5	0.34%	0	2	0.05%	1
דיויד שילד	2	0.14%	2	-	-	-
ליברה חברה לביטוח	1	0.07%	0	-	-	-

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

מהנתונים לשנת 2023 המוצגים בלוח ו-5א עולה כי מספר בעלי רישיון שאיתם עובדת כל חברה בענף ביטוח כללי גדל בהשוואה לשנת 2022. כמו כן, ניתן לראות את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף ביטוח כללי בשנת 2023. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברה ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

6. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
7. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.
8. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.

לוח ו-15 | מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח⁹ שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח בריאות, (נתונים כמותיים - בריאות) 2023

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משווקות עיקריות ¹⁰	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משווקים עיקריים ¹¹
הפניקס ביטוח	1427	77.72%	315	5030	66.91%	1489
מגדל ביטוח	1404	76.47%	316	4936	65.66%	1596
הראל ביטוח	1372	74.73%	377	4752	63.22%	1536
כלל ביטוח	1366	74.40%	324	4563	60.70%	1214
מנורה ביטוח	1244	67.76%	247	4225	56.21%	1129
איילון ביטוח	740	40.31%	42	1582	21.05%	124
הכשרה ביטוח	440	23.97%	21	901	11.99%	91

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מהנתונים לשנת 2023 המוצגים בלוח ו-15 עולה כי חל גידול במספר בעלי רישיון שאיתם עובדת כל חברה בענף ביטוח בריאות בהשוואה לשנת 2022. כמו כן, ניתן לראות בלוח את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2023. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברה ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

לוח ו-15 ג | מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח¹² שחברות הביטוח שילמו להם עמלות בענף ביטוח חיים, 2023 (נתונים כמותיים - חיים)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך הסוכנויות	סוכנויות משווקות עיקריות ¹³	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משווקים עיקריים ¹⁴
מגדל ביטוח	1,559	76.42%	348	5,904	67.33%	1,858
הפניקס ביטוח	1,542	75.59%	308	5,755	65.63%	1,611
כלל ביטוח	1,521	74.56%	339	5,448	62.13%	1,422
הראל ביטוח	1,473	72.21%	419	5,273	60.13%	1,710
מנורה ביטוח	1,321	64.75%	220	4,731	53.95%	1,020
הכשרה ביטוח	905	44.36%	116	2,454	27.98%	377
איילון ביטוח	859	42.11%	45	2,061	23.50%	143
AIG	10	0.49%	2	3	0.03%	0

על פי דיווחי חברות הביטוח, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

9. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
10. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.
11. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.
12. השיעור הוא מסך הסוכנים והסוכנויות שעבדו עם חברות הביטוח. ייתכן שסוכן או סוכנות עבדו עם יותר מחברת ביטוח אחת.
13. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.
14. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות הביטוח בלבד.

מהנתונים לשנת 2023 המוצגים בלוח ו-15 עולה כי חל גידול במספר בעלי רישיון שאיתם עובדת כל חברה בענף ביטוח חיים בהשוואה לשנת 2022. כמו כן, ניתן לראות בלוח את מספר בעלי הרישיון שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2023. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברה ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

לוח ו-15 | מספר סוכני הביטוח וסוכנויות הביטוח שחברות מנהלות¹⁵ שילמו להם עמלות בענף הפנסיוני, 2023 (נתונים כמותיים - פנסיוני)

החברה	מספר הסוכנויות	השיעור מסך סוכנויות	סוכנויות משווקות עיקריות ¹⁶	מספר הסוכנים	השיעור מסך הסוכנים	סוכנים משווקים עיקריים ¹⁷
הפניקס פנסיה וגמל	1296	70.86%	290	4065	59.93%	1307
כלל פנסיה וגמל	1281	70.04%	271	4030	59.41%	1057
מגדל מקפת	1262	69.00%	232	3832	56.49%	968
הראל פנסיה	1232	67.36%	302	3819	56.30%	1065
אלטשולר שחם גמל ופנסיה	1039	56.81%	135	3192	47.06%	658
מנורה פנסיה	980	53.58%	162	2591	38.20%	553
מיטב גמל ופנסיה בע"מ	765	41.83%	100	2002	29.51%	398
מור גמל ופנסיה	747	40.84%	50	2045	30.15%	183
אנליסט	477	26.08%	21	1346	19.84%	75
ילין לפידות	434	23.73%	17	861	12.69%	52
סלייס גמל בע"מ	57	3.12%	1	125	1.84%	3
אינפינטי	45	2.46%	0	39	0.57%	0
לעתיד	19	1.04%	0	20	0.29%	4

בלוח ו-15 מוצגים נתונים של החברות המנהלות ששילמו את היקף העמלות הגבוה ביותר לסוכנויות ביטוח ולסוכני ביטוח בענף הפנסיוני לשנת 2023. ניתן לראות בלוח את מספר סוכנויות הביטוח ואת מספר סוכני הביטוח העיקריים שקיבלו מהחברה עמלה בשיעור גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בענף בשנת 2023. יתר בעלי הרישיון שיווקו את המוצרים של אותה חברה ביטוח בשיעור נמוך מ-40%.

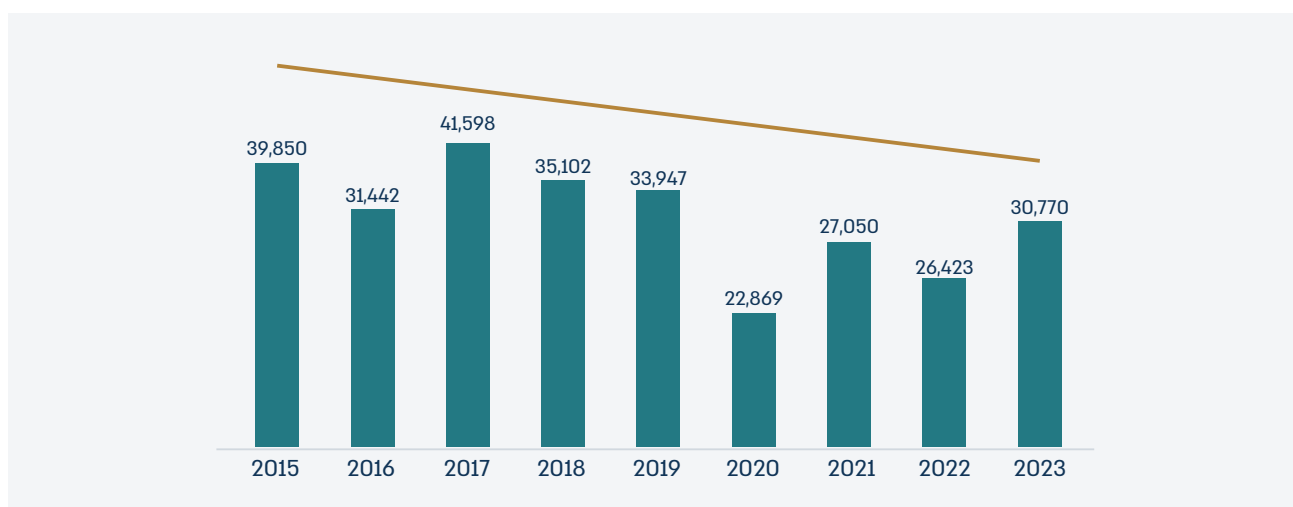
15. חברות אלה הן מדגם של 13 החברות שעבדו עם המספר הגבוה ביותר של סוכני ביטוח וסוכנויות ביטוח.
 16. סוכנויות ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות מנהלות בלבד.
 17. סוכנים ששיעור העמלות שקיבלו בשנת 2023 מהחברה גדול מ-40% מסך כל העמלות שקיבלו בשנת 2023 בענף הרלוונטי בחברות מנהלות בלבד.

6.4. הייעוץ הפנסיוני בתאגידים הבנקאיים

בשנת 2023 פעלו התאגידים הבנקאיים בעלי רישיון לייעוץ פנסיוני¹⁸ באמצעות 111 יועצים פנסיונים ב-256 סניפים ברחבי הארץ.¹⁹

בשנת 2023 ייעצו התאגידים הבנקאיים לכלל לקוחותיהם לגבי נכסים בהיקף כולל של כ-32.7 מיליארד ש"ח שהם כ-1.3% מסך נכסי החיסכון הפנסיוני של הציבור.

תרשים ו-4 | מספר הלקוחות החדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים הבנקאיים, 2015–2023

בשנת 2023 חלה עלייה במספר הלקוחות החדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים הבנקאיים בהשוואה לשנת 2022. עלייה זו חלה למרות הירידה המתמשכת שחלה בשנים האחרונות במספר הלקוחות החדשים שקיבלו ייעוץ פנסיוני בתאגידים הבנקאיים ולמרות השפעותיה של מלחמת חרבות ברזל שפרצה ברבעון האחרון של שנת 2023.

עם פרוץ המלחמה חלו הגבלות הנוגעות לתנועה במרחב הציבורי ובכללן הגבלות על פעילות סניפי המערכת הבנקאית.²⁰ בין היתר הגבלות אלה הקשו על צירוף לקוחות חדשים לשירות של ייעוץ פנסיוני בסניפי הבנק, לנוכח החובה החלה על הבנקים לתת ייעוץ פנסיוני בסניף ניח וקבוע והחשש של הציבור להגיע לסניפים בכל רחבי הארץ.

כפי שפורט לעיל בפרק סקירת הפעילות, לגבי לקוחות קיימים, ביום 1 בנובמבר 2023 פורסמה עמדת הממונה²¹ שלפיה הרשות לא תנקוט צעדי אכיפה מנהליים נגד תאגידים בנקאיים שיעניקו ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות קיימים שמקבלים ייעוץ פנסיוני בסניפי בנק שבהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל נוכח המצב הביטחוני, וכן ללקוחות קיימים שהם תושבי יישובים שהתפנו המפורטים בתוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023.

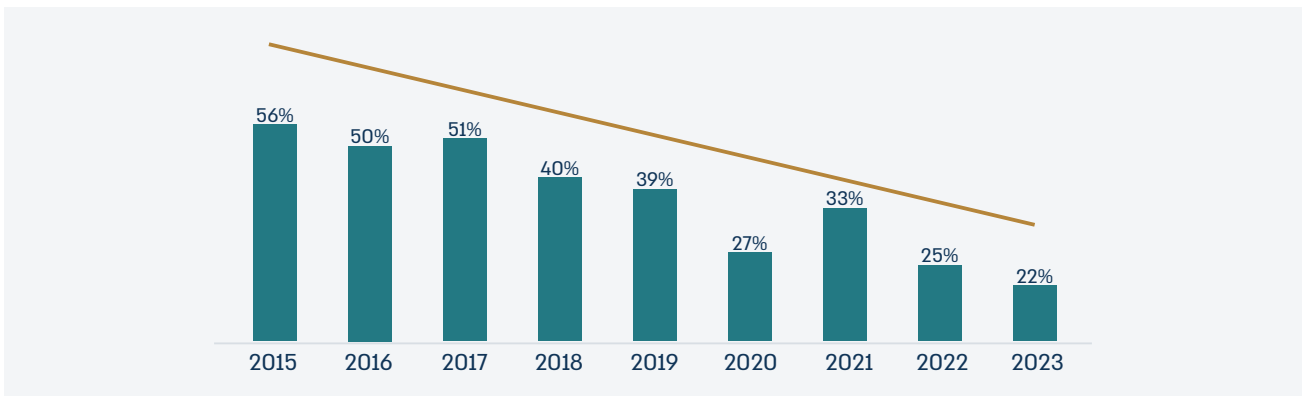
18. תאגידים בנקאיים בעלי רישיון לעסוק בייעוץ פנסיוני ופעילים בתחום: דיסקונט, הבינלאומי, הפועלים, לאומי, מזרחי טפחות ובנק ONE ZERO. בנק ONE ZERO קיבל רישיון לייעוץ פנסיוני בשנת 2022, החל בפעילות מצומצמת ונמצא בשלבי תוכנית הרצה (פיילוט).

19. נכון לרבעון האחרון של שנת 2023.

20. פעילות סניפי המערכת הבנקאית בצל המצב הביטחוני, [בנק ישראל \(8.10.23\)](#)

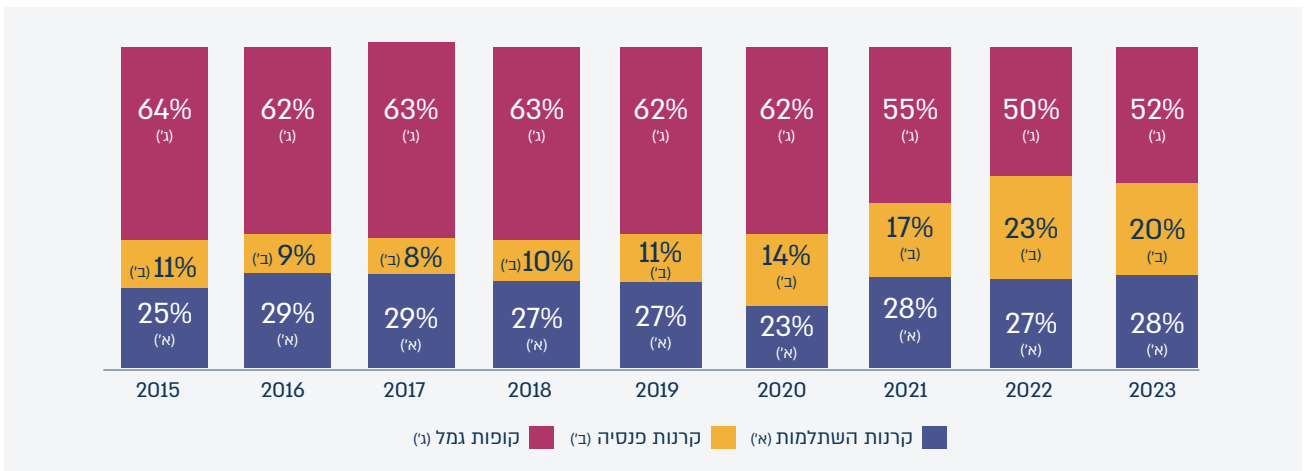
21. עמדת אי אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני (1.11.2023)

תרשים ו-5 | שיעור הסניפים שבהם ניתן ייעוץ פנסיוני מתוך כלל הסניפים הפעילים, 2015-2023²²

בעקבות השפעותיה של המלחמה ופרסום עמדת הממונה שאפשרה לתת ייעוץ פנסיוני באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות קיימים, בשנת 2023 חלה ירידה של כ-3% בשיעור הסניפים שבהם ניתן ייעוץ פנסיוני מתוך כלל הסניפים הפעילים בתאגידים הבנקאיים.

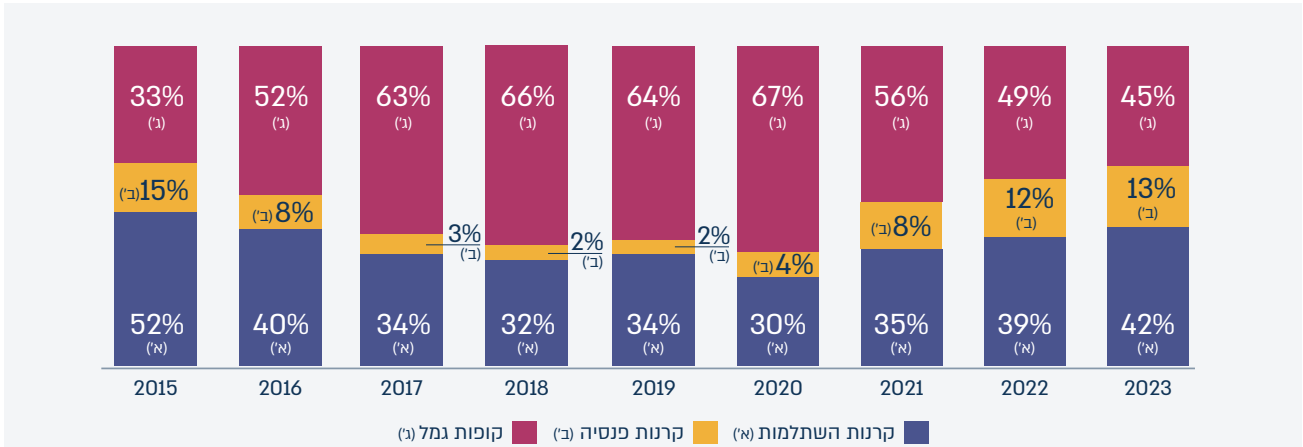
תרשים ו-6 | התפלגות הנכסים המיועצים של לקוחות התאגידים הבנקאיים לפי מוצרים, 2015-2023 (באחוזים)²³

חלקן של קרנות הפנסיה מסך הנכסים המיועצים בתאגידים הבנקאיים נמוך יחסית לחלקן בהתפלגות הנכסים המנוהלים של הציבור, כאשר בשנת 2023 80% מהנכסים המיועצים של לקוחות התאגידים הבנקאיים היו בקופות הגמל וקרנות ההשתלמות לעומת 20% בלבד בקרנות הפנסיה. הסיבה לכך היא שלמרבית התאגידים הבנקאיים אין הסכמי הפצה עם קרנות הפנסיה שבהן דמי הניהול נמוכים יחסית לעומת אלה שבקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות. בשנת 2023 לא נצפה שינוי משמעותי בהתפלגות הנכסים המיועצים של לקוחות התאגידים הבנקאיים.

22. נכון לרבעון האחרון של שנת 2023 וללא נתוני בנק ONE ZERO שלו יש סניף אחד בלבד.
 23. הנתונים בתרשים ו-6 חושבו על פי הנתונים המצטברים של כל שנה קלנדרית רק לגבי מוצרים פנסיוניים בניגוד זכאי התאגיד הבנקאי לעמלות וללא נתוני בנק ONE ZERO שקיבל רישיון לייעוץ פנסיוני בשנת 2022 ונמצא בשלבי תוכנית הרצה (פיילוט).

תרשים ו-7 | התפלגות הנכסים הפנסיוניים בקרב לקוחות מיועצים חדשים של התאגידים הבנקאיים לפי מוצרים, 2015–2023 (באחוזים)²⁴

בשנת 2023 גם בהתפלגות הנכסים המיועצים של הלקוחות החדשים של התאגידים הבנקאיים חלקן של קרנות הפנסיה נמוך יחסית, והוא 13% בלבד מסך הנכסים המיועצים, כאשר חלקן של קופות הגמל וקרנות ההשתלמות יחד הוא 87%. עם זאת, בשנים 2020–2023 ניכרת מגמת עלייה בחלקן של קרנות הפנסיה מסך הנכסים המיועצים של הלקוחות החדשים.

6.5. בחינות הרישוי של סוכני הביטוח והיועצים הפנסיוניים

תהליך הרישוי של בעלי רישיון כולל עמידה בבחינות שונות והתמחות של חצי שנה אצל בעל רישיון המורשה לאמן מבקשי רישיון, בהתאם לענפי הרישיון המבוקש. הבחינות נערכות על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ועל ידי רשות ניירות ערך.

לוח ו-6 | חובות ההסמכה המקצועית של מבקשי רישיון

סוג הרישיון	הענף	בחינות יסודות הביטוח	זמן ההתמחות	בחינות גמר
סוכן ביטוח	כללי	יסודות הביטוח	6 חודשים	גמר רכוש; גמר תאונות
	ימי			גמר ימי
	פנסיוני			גמר פנסיוני; מקצועית א' (רשות ניירות ערך)
	סוכן שיווק פנסיוני			מקצועית א' (רשות ניירות ערך)
יועץ פנסיוני				

24. הנתונים בתרשים ו-7 חושבו על פי הנתונים המצטברים של כל שנה קלנדרית רק לגבי מוצרים פנסיוניים בגינם זכאי התאגיד הבנקאי לעמלות וללא נתוני בנק ONE ZERO שקיבל רישיון ליועץ פנסיוני בשנת 2022 ונמצא בשלבי תוכנית הרצה (פיילוט).

לוח ו-7 | מספר הנבחרים ושיעור ההצלחה בבחינות הרישוי, לפי ענפים, 2020–2023

2020		2021		2022		2023		
אחוזי ההצלחה	מספר הנבחרים	אחוזי ההצלחה	מספר הנבחרים	אחוזי ההצלחה	מספר הנבחרים	אחוזי ההצלחה	מספר הנבחרים	
61%	1,487	65%	1,570	63%	1,745	71%	1,376	יסודות הביטוח
48%	1,201	59%	1,235	53%	1,108	60%	1,111	ביטוח פנסיוני
55%	396	68%	366	71%	307	61%	269	ביטוח רכוש - כללי
66%	339	81%	344	67%	276	68%	249	ביטוח תאונות - כללי
88%	16	60%	15	32%	19	69%	16	ביטוח ימי
3,439		3,530		3,455		3,021		סך הכול

בלוח ו-7 מוצגים מספרי הנבחרים שנבחנו בבחינות הרישוי שעורכת רשות שוק ההון לאורך השנים. בשנת 2023, עקב מלחמת חרבות ברזל שפרצה ברבעון האחרון של השנה, ירד מספר הנבחרים ב-434 נבחרים (קרוב ל-13% מסך הנבחרים), בעיקר בבחינת יסודות הביטוח ובבחינות הגמר בענף ביטוח כללי. מספר הניגשים לבחינות בענף ביטוח ימי ממשיך להיות זעום ואינו יותר מ-20 נבחרים.

בשנת 2023 ניכרת מגמה של שיפור בשיעורי ההצלחה בבחינות יסודות הביטוח ובבחינות הגמר בכלל הענפים, למעט בענף הרכוש שבו שיעור ההצלחה בבחינה ירד ב-15% בהשוואה לשנת 2022, לאחר שנראתה מגמת שיפור עקבית בשיעורי ההצלחה בענף זה בשנים קודמות. בענף ביטוח ימי נבלמה מגמת הירידה בשיעורי ההצלחה בבחינות, וב-2023 שיעורי ההצלחה הוכפלו ואף יותר מכך בהשוואה לשנת 2022.